

Archivář na kole – publikace připomíná působení tragicky zesnulého historika Jiřího Fiedlera

PRAHA 3. července 2020 – Židovské muzeum v Praze připravilo český překlad anglické e-knihy „Archivář na kole“, která připomíná život a neocenitelné dílo překladatele a historika Jiřího Fiedlera. Ten během komunistického režimu dokumentoval židovské památky v českých zemích a na toto téma již ve svobodných poměrech publikoval. Kniha věnovaná Jiřímu Fiedlerovi je nyní na [stránkách muzea](#) volně ke stažení.

Životní dráha Jiřího Fiedlera se tragicky uzavřela v roce 2014, kdy byl i se svou manželkou brutálně zavražděn ve svém bytě mužem, který ho navštívil pod záminkou odborné konzultace. O této tragické události pak informovala i zahraniční média, nekrolog Jiřímu Fiedlerovi věnoval například deník The New York Times.

E-kniha Archivář na kole, mezi jejímiž spoluautory jsou např. Dušan Karpatský, Mark Talisman, Leo Pavlát či rabín Norman Patz, přináší velmi příjemné čtení, které není jen vzpomínkou na zajímavou osobnost se specifickým smyslem pro humor, ale i sondou do poměrů kolem židovské komunity v době normalizace.

„Jiří Fiedler v době zmaru dělal to, čemu by se za normálních poměrů věnovaly odborné instituce, a sklízel za to nevělu Státní bezpečnosti i podezíravost okolí. V době naprostého pohrdání židovským kulturním dědictvím v Čechách a na Moravě vykonal práci, z níž mohou čerpat generace dalších badatelů v oblasti židovského místopisu,“ řekl ředitel Židovského muzea v Praze Leo Pavlát.

Původní anglický text nazvaný „Archivist on a Bicycle: Jiří Fiedler“ vznikl z iniciativy americké spisovatelky a publicistky Heleny Epsteinové českého původu. Ta se s Jiřím Fiedlerem dostala do kontaktu poprvé v roce 1990 při zjišťování informací o české židovské komunitě. V průběhu let se s ním mnohokrát při své badatelské práci osobně setkala a stali se přátelé.

Helen Epstein se narodila v roce 1947 v Praze, ale po nástupu komunismu její rodina emigrovala do USA, kde žila v New Yorku. Vystudovala žurnalistiku na Kolumbijské univerzitě, studovala i na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě. Poté působila jako novinářka na volné noze. Vyučovala také kurzy tvůrčího psaní, židovská, ženská i evropská studia. Česky vyšly její knihy „Děti holokaustu“, „Nalezená minulost“ a „O čem se nemluví“.

Životopis Jiřího Fiedlera

Jiří Fiedler se narodil 4. března 1935 v Olomouci. Vystudoval Filosofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a jako redaktor a editor pracoval v době komunistického režimu převážně v nakladatelství pro děti a mládež Albatros. Souběžně překládal ze srbochorvatštiny a z polštiny, s jeho jménem je spjata řada vynikajících překladů děl z těchto národních literatur.

Od 70. let minulého století Jiří Fiedler současně ze soukromého zájmu dokumentoval židovské památky v Čechách a na Moravě. Shromáždil tak tisíce fotografií synagog, hřbitovů, rabínských domů a někdejších židovských škol, památek, z nichž mnohé byly v dalších letech zničeny. K obrazovému materiálu současně získával i faktické informace pečlivě excerpané z nespočetných archivních zdrojů, literatury, vzpomínek, kronik.

Po pádu komunistické diktatury Jiří Fiedler vydal česky a anglicky knihu „Židovské památky v Čechách a na Moravě“, dodnes základní zdroj informací o židovských sídlech. V roce 1996 se pak stal odborným pracovníkem Židovského muzea v Praze. Zde výsledky svého mnohaletého soukromého bádání dále rozvíjel,

začal je vkládat do elektronické, stále doplňované a upřesňované „Encyklopedie židovských obcí v Čechách a na Moravě“. Má dnes na 1670 hesel. Bez nich, bez informací, které Jiří Fiedler shromáždil a v encyklopedii nezištně uspořádal, by se některé projekty muzea nikdy neuskutečnily. Stejně tak by nepokročila práce desítek domácích i zahraničních badatelů, kterým Jiří Fiedler odpovídal na nesčetné dotazy a korigoval jejich texty.

Jiří Fiedler působil v Židovském muzeu v Praze až do konce roku 2012 a i poté s ním externě spolupracoval. Nevystupoval na veřejnosti, zůstával skromně skryt za svým velkým dílem. Jeho tragická smrt byla pro židovskou historii v Čechách a na Moravě i pro všechny jeho spolupracovníky ranou, kterou nelze zacelit.

Kontakty pro média:

Ředitel ŽMP, Leo Pavlát, leo.pavlat@jewishmuseum.cz, tel. 222 749 205

PR, Tomáš Tetiva, tomas.tetiva@jewishmuseum.cz, tel. 222 749 281

www.jewishmuseum.cz

YouTube

